

Från redaktionen

Vid årsskiftet flyttade *Tidskrift för litteraturvetenskaps* redaktion från Umeå till Lund, där tidskriften grundades för 50 år sedan. Med anledning av detta kommer årets andra nummer (2021:3-4) att bli ett storslaget jubileumsnummer. Föreliggande nummer, 2021:1-2, är också ett mycket stort nummer i *TfL*:s historia – både sett till dess tema, dess format och dess bredd.

Temat för detta nummer är *Kropp*. Den främsta anledningen till detta är den mångfald av litterära kroppar och kroppsliga perspektiv vi som litteraturforskare redan ser oss omgivna av. I det här numret har vi berett plats för reflektioner kring kroppar och kroppslighet i litteraturen och i litteraturvetenskapens praktiker. Dessa kroppar och kroppsliga perspektiv har vi låtit samlas, speglas i och brytas mot varandra; låtit utgöra ett korporalt avtryck i den litteraturhistoriska så väl som forsknings-historiska katalog som *TfL* är. När vi skrev vårt *call for papers* ville vi lyfta fram den mångfald vi såg inom ramen för temat och samtidigt lämna det öppet för tolkning, för att genom temanumrets artiklar kunna presentera ett brett spektrum av svar på frågan vad *kropp* kan betyda för en litteraturvetare. Gensvaret har varit glädjande stort och rikt.

Nummer 2021:1-2 är också det första numret i ett nytt, helt digitalt utgivningsformat. Från och med detta nummer kommer tidskriften inte längre att finnas i pappersform, men kommer i gengäld att vara direkt och fritt tillgänglig på nätet, ”gold open access” som det också kallas. Omställningen är i linje med den allmänna utvecklingen när det kommer till vetenskaplig periodisk utgivning och redaktionen kommer att försöka utnyttja de många möjligheter som det nya formatet erbjuder på bästa sätt. Det nya utgivningsformatet är således även i linje med våra ambitioner för *TfL*:s framtid, som ett självklart forum för publicering av högkvalitativ skandinavisk litteraturforskning.

Den nya, digitala *TfL* återfinns på en ny hemsida som ni finner på adressen publicera.kb.se/tfl. Den nya adressen är ett resultat av att vi i samband med omställningen till digital publicering inlett

ett samarbete med Kungliga biblioteket, där vi har ingått som pilotprojekt i utvecklingen av deras nya plattform för öppet tillgängliga vetenskapliga tidskrifter i Sverige, Publicera (publicera.kb.se). På den nya hemsidan finner tidskriftens läsare, utöver det senaste numret, en länk till vårt digitaliserade arkiv som innehåller alla nummer från 1991 till idag. På hemsidan kommer vi också att publicera nyheter om litteraturvetenskapliga publikationer, call for papers till kommande nummer, aktuella konferenser med mera. Tidskriftens hemsida ska på så sätt bli en levande digital miljö även under perioderna mellan utgivningen av nya nummer.

Omställningen till digital utgivning har varit tidskrävande och arbetet har, naturligt nog, präglats av att nya, oväntade, och för redaktionen tidigare obekanta uppgifter ständigt dykt upp. Det har varit ett lärorikt arbete, men bitvis frustrerande och svårt. På grund av dessa omständigheter kommer årets första nummer lite senare än vad tidskriftens läsare är vana vid. Vi publicerar det första digitala numret med glädje och stolthet, men också med viss bävan. Det är mycket som är oprövat; mycket som kan gå fel. Vi hoppas att ni ska ha överseende med eventuella barnsjukdomar och vill uppmuntra er läsare att kontakta redaktionen om något inte fungerar som det ska.

Artiklarna i numret uppvisar en stor bredd och visar på flera produktiva och uppfinningsrika ingångar till litteraturen, som frågan om kropp och kroppslighet erbjuder litteraturvetenskapen idag. Numret rymmer artiklar som utforskar litteraturens gestaltade kroppar och kroppslighet i förhållande till särskilda litterära former och genrer; artiklar som undersöker litteraturens egen materiella och mediala kroppslighet; artiklar som ställer litteraturens kroppar i en idéhistorisk kontext. Anna-Klara Bojös, Åsa Mohlins och Katarina Bernhardssons, och Åsa Warnqvists och Mia Österlunds artiklar skulle kunna läsas som ett block om gestaltad kropp och kroppslighet i sen 1970-talspoesi, bröstcancerpatografi och vimmelbok. Också Eva Liljas, Kristina Lundblads och Pia Maria Ahlbäcks olika bidrag kan läsas tillsammans, som granskningar av litteraturens kroppsliga, materiella och mediala möjligheter och villkor – från de fonemiska och typografiska till de politiska och geo-ekologiska. Greger Anderssons och Roland Spjuths, Olga Engfelts, Alfred Sjödins och Maria Mårsells studier utforskar i sin tur litteraturens kroppar i förhållande till större idéhistoriska kontexter. Artiklarna är ordnade på ett sätt som visar på samman-

hang och pekar mot givande jämförelsepunkter. Samtidigt kommer läsaren märka att få av artiklarna håller sig inom de ramar vi här har ritat upp. I själva verket fungerar kropp och kroppslighet i flera av de här artiklarna som bryggor och knutpunkter mellan litteraturens olika dimensioner; mellan form, innehåll och kontext.

I kroppens gränsöverskridande anda har vi gett utrymme åt artiklar som på olika sätt rör sig bortom litteraturvetenskapens konventionella gränser. Det märks redan i de ovan anförda artiklarna: Lundblads artikel är inte bara en vetenskaplig undersökning utan även ett stilistiskt experiment med den vetenskapliga artikelns form, medan Mohlins och Bernhardssons såväl som Anderssons och Spjuths artiklar är frukter av tvärvetenskapliga samarbeten mellan litteraturvetenskap å ena sidan och medicin respektive teologi å andra sidan. Men det gränsöverskridande gäller även de material som artiklarna i numret behandlar. Sist bland artiklarna ligger tre bidrag från litteraturvetare som följt kroppen in i andra medier och genrer än de strikt litterära: Annika Olssons studie av grotesk retorik och estetik i satirtidskriften *PUSS*, Oscar Janssons närläsning av intermedial kroppslighet i TV-spelen *The Last of Us*, och Erik van Ooijens filosofiska undersökning av beröring i olika slags gestaltningar av mytiska och reella möten mellan djur och människa. Artiklarnas behandling av kropp och kroppslighet i förhållande till representation, estetik, medialitet, genre och berättande, såväl som filosofi och etik, berikar den litteraturvetenskapliga forskningen på dessa områden samtidigt som de vidgar dess gränser.

Slutligen är strävan efter bredd ett led i den utveckling av *TfL:s* verksamhet som vi nu arbetar för. För att förbättra vår internationella närvaro och räckvidd har vi, med stöd av Centre for Scandinavian Studies i Köpenhamn och Lund, etablerat kontakter med skandinavistikavdelningar över hela världen. Som ett stående inslag under de två år som redaktionen är i Lund kommer forskningsledare vid ett antal av dessa avdelningar att berätta om den verksamhet som bedrivs hos dem. Mer om detta kan ni läsa i Rikard Schönströms och Anders Mortensens presentation av segmentet på sida 185. Vår förhoppning är att dessa nya kontakter kommer att vidga tidskriftens krets av såväl läsare som medverkande forskare.